

Szvák Gyula szakmai életrajza

Szvák Gyula 1953. február 18-án született Budapesten. A Fővárosi Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium orosz tagozatán végezte a középiskolát. A József Attila Tudományegyetemen töltött két év után az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem-orosz szakán diplomázott 1977-ben. Ezt követően az Egyetem Kelet-Európa Története Tanszékén maradt tudományos továbbképzési ösztöndíjasként, majd tanársegéd, adjunktus, 1988-ban docens és 2003-ban egyetemi tanár lett.

1981-ben védte meg egyetemi doktori disszertációját, majd 1984-ben – leningrádi levelező aspirantúra keretében – kandidátusi disszertációját. 1997-ben habilitált. 2001-ben sikeresen megvédte „*A feudalizmus-kori orosz történelem fő problémái az orosz történetírásban*” című akadémiai doktori disszertációját, és 2001-ben elnyerte az MTA doktora címet. 1990-ben kollégáival létrehozta a magyar történeti ruszisztika első autonóm műhelyét, a Magyar Ruszisztikai Intézetet, amely 1995-ben az ELTE önálló szervezeti egysége lett, Ruszisztikai Központ néven. 1997-től elindított az ELTE-n egy új oktatási programot „Történeti ruszisztika és modern szovjetológia” speciális program néven. Alapító tagja az ELTE Történelemtudományi Doktori Iskolájának.

1990-től 2006-ig elnöke volt a Magyar Ruszisztikai Egyesületnek, továbbá tagja a Magyar-Orosz Történész Vegyesbizottságnak (2006-ban a Magyar Tagozat elnökének választották), a Magyar Történelmi Társulatnak, 1997-2000 között tagja a Nemzeti Kulturális Alap Folyóiratkiadási Kuratóriumának, valamint 1997-ben a Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. igazgatótanácsának, amelynek 2002-2003-ban elnöke is volt. 2004-2005-ben a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium által szervezett Magyar-Orosz Kulturális Évad főkurátora.

2005. augusztus 20-án „kiemelkedő oktatási és tudományos” tevékenységéért a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetésében részesült. 2006-ban az orosz elnök Puskin-érmel adományozott neki „a kultúráink közötti közeledés és azok kölcsönös gazdagítása terén szerzett érdemekért”. 2006. májusi közgyűlésén az Orosz Tudományos Akadémia díszdoktorának választotta. 2010-ben megkapta az ELTE Pro Universitate Emlékérem aranyfokozatát.

2006-ban az Alapítvány az orosz Nyelvért és Kultúráért elnöki feladataival bízták meg. 2009-2015 között a Magyar-Orosz Művelődési és Baráti Társaság elnöke is volt.

Megalakulása – 1995 – óta 2018 elejéig vezette az ELTE Ruszisztikai Központot, illetve Történeti Ruszisztikai Tanszékét. 1998-1999-ben az ELTE Bölcsészettudományi Kar tudományos dékánhelyettesi tisztét töltötte be, és 1998-2000 között tagja volt az ELTE Doktori Tanácsának. 2000-ben elnyerte a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat. 2018-ban az ELTE Szenátusa professor emeritus címet adományozott neki.

A Ruszisztikai Központ és a 2003-ban szintén általa alapított MTA Történeti Ruszisztikai Kutatócsoport az idők során a magyar ruszisztika vezető, nemzetközileg is számon tartott intézményévé vált. A Ruszisztikai Központ fokozatosan bekapcsolódott a felsőoktatás minden szintjébe (BA, MA, doktori képzés). 2009-ben alapította és indította be a Magyarországon első és ez idáig egyetlen Ruszisztika Mesterszakot, valamint Ruszisztika Doktori Programot.

Közel egy évtizedig szerkesztette az Interpress Magazin történelmi rovatát, és az 1980-as évek második, 1990-es évek első felében kiterjedt könyvkiadói tevékenységet is folytatott. Ez utóbbi minőségében az 1980-as, 1990-es évek fordulóján betöltötte a magyar könyvkiadók szakmai szervezete alelnöki funkcióját.

Krausz Tamással együtt szerkeszti a *Ruszisztikai Könyvek* és a *Poszt-Szovjet Füzetek* című sorozatokat. Tizenegy orosz, amerikai és cseh ruszisztikai és történész folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

Budapest, 2019. 09. 30.